

מסורת הש"ס

(א) כדכתיב נר ה' נשמת אדם
תנחומא ריש פ' נח, (ב) [זל
רבה], (ג) תענית כ:
(ד) [משהרין ח. ב"ב קט:
תוספתא יומא פ"ד],
(ה) תוספתא פ"ב ברכות לא:
(ו) תוספתא פ"ב, (ז) [ע"י
תנחומא ריש נח, (ח) גיטין
לא, (ט) ג"א חמץ,

תורה אור השלם

- 1 קטנתי מכל החסדים
ומכל האמת אשר עשית
עם עבדך כי במלכי
עברתי את הירדן הזה
ועתה חיותי בראשי מנחת:
בראשית לב יא
- 2 כי תבנה בית ה'וש
ועשית משקל לגזר ולא
תשים דמים בביתך כי יפל
תופל ממנו: בדברים כז
3 אם יש עליו מלאך מליץ
אחז מני אלק' להגיד
לאדם: ישורו ויתקנו ויאמר
פרעוה מרדת שחת
מזאתי כפר:
- איוול לב-כד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואלו הן
פרקליטין (שעושה למטה)
תא"מ ונ"צ ס"א חין זה:
(ב) בא"ד שבהן רז"י לב"ד:
(ג) ד"ה נדקי מיתה עונות:

לעזי רעס"י

בטדור"ר [בטידור"א].
הכאה.
פריט"י [יפריט"א].
ארון.
משטי"ר [מישטי"ר].
ארון כלים.

מוסף רש"י

מנכין. ממעטין (תענית כ:).
שלשה בדקי מיתה.
שהאשה נזדקת בהן בשעת
הסכנה שאם ימלא זה אחד
מהם תמות (ברכות לא:).

במה מדליקין פרק שני שבת

לב.

עין משפט
נר מצוה

ק"ח א מ"י פ"ב מהל'
רוח ושמירת נפש
הל' ו סמג עשין עט ש"ע
י"ד ס"י ק"ו סעיף ה
צה"ה:

ק"ש ב מ"י פ"א מהל'
תשובה הל' א סמג
עשין יג טוש"ע יו"ד ס'
שלה סעיף א:

רבינו חננאל

ראשית קראתי אתכם על
עסקי ראשית הזהרתי
[אתכם], כגון החלה
והתרומה. נשמה שקרויה
נר נתתי בכם על עסקי נר
הזהרתי אתכם, אם אתם
מקיימים אותם מוטב ואם
לאו הריני נוטל נשמתכם.
ולמה בשעת לידה אמר
רבא נפל תורא חדדי סכיני.

ה' (ימינה צ): **עסקי ראשית**. ראשית עריסותיכם (במדבר טו): **הריני נוטל נשמתכם**. ותאבד שבתכם. ומשם נטווו על כך כדאמרין בבבלי ראשית רבה" היא איצטד חלתו של עולם שעל דה נטרד עולם ושפכה דמו ועוד שזכרי הבית חלוין זה: **נפל תורא**. לאחר שהוא עומד לשמיטה הכל א"א תורה להשליכו. כך הואיל ואיתרע מזלה מומונת פורענותה לבא: **ספיש תירוס אמא**. תרבה

עַל שְׁקוּרֵי לָאָרֶץ הִקְדֵּשׁ אֶרֶץ.
לֹא אֶרֶץ שְׁעָה בְּלָלָל קָאָמַר
דְּמִסְתַּמָּא לֹא הִיוּ מוֹכִירִים אֶרֶץ שֶׁהִיא
לְפָנֵי כְּמֵה שְׁנִים שְׁגָגָה בְּצִית הִרְאִשׁוּן
אֵלָּא לָאָרֶץ שְׁצִיגָה הִכְנַתָּ אֵע"ג
דְּבָלָל דּוֹכַתִּי קָרִי לִיה מִיבָה דְּמִתְּנָן
הַעֲוָזָר לְפָנֵי הַמִּיבָה הַיּוֹרֵד לְפָנֵי הַמִּיבָה
(בְּרִשׁוֹת פ"ה דף ג'.) אֲדוּרָאִי אֶשְׁכְּחָן
נָמִי דְקִרִי לִיה אֶרֶץ דְּלִמְלַחַר מִשְׁעָה
וְאֶרֶץ מִלְּטִרְפִּין (שס פ"א דף טו.):

חנוּתאֵא נִפְשִׁי אֲחִי וּמִרְחָמִי אֲבָב בִּזְיוֹנִי לֹא אֲחִי וְלֹא מִרְחָמִי וְגַבְרִי הִכֵּן מִיִּבְדָּקִי אֲמַר רִישׁ לְקִישׁ בִּשְׁעָה שְׁעוֹבִרִים עַל הַגֶּשֶׁר גֶּשֶׁר וְתוֹ לֹא אִימָא עֵינִן גֶּשֶׁר רַב לֹא עֵבֶר בִּמְבָרָא דִּיתִיב בִּיה עֲבֹ"ם אֲמַר דִּילְמָא מִזְּפִקִיד לִיה דִּינָא עֲלִיה וּמִתְפִּסְנָא בְּהִדְיָה שְׁמוּאֵל לֹא עֵבֶר אֵלָּא בִּמְבָרָא דְאִית בִּיה עֲבֹ"ם אֲמַר שְׁמָנָא בְּתָרֵי אֲוִמִי לֹא שְׁלִישׁ ר' יֵנְאִי בְּדִיק וְעֵבֶר ר' יֵנְאִי לְטַעְמִיָּה דְאֲמַר "לְעוֹלָם אֵל יַעֲמֹד אֲדָם בְּמָקוֹם סַכְנָה לֹמֵר שְׁעוֹשִׁין לוֹ גַּם שְׂמָא אִין עוֹשִׁין לוֹ גַּם וָאֵם עוֹשִׁין לוֹ גַּם מִנְכֵּן לוֹ מִזְכּוּתָיו אֲמַר רַבִּי חֲנִין מֵאִי קִרְיָה יִקְמַנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֲמֵת רַבִּי זִירָא בִּיּוֹמָא דְשׁוּתָא לֹא נָפִיק לְבִנְי דִּיקְלָא אֲמַר ר' יִצְחָק בְּרִיה דְּרַב יְהוּדָה לְעוֹלָם יִבְקֹשׁ אֲדָם רַחֲמִים שְׁלֹא יִחְלָה שְׂאֵם יִחְלָה אֲוִמִרִים לוֹ הָבָא זְכוּת וְהַפְטָר אֲמַר מִר עוֹקְבָא מֵאִי קִרְיָה² כִּי יִפּוֹל הַנוֹפֵל מִמֶּנּוּ מִמֶּנּוּ לְהִבְיָא רֵאִיָּה תָנָא דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל כִּי יִפּוֹל הַנוֹפֵל מִמֶּנּוּ (מִמֶּנּוּ) רָאוּי זֶה לִפְּלוֹל מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁהָרִי לֹא נָפֵל וְהַכְּתוּב קִרְאוּ נֹפֵל אֵלָּא³ שְׁמַגְלָלִין זְכוּת עַל יְדֵי זְכָאִי וְחוֹבָה עַל יְדֵי חֵיִיב: ת"ר⁴ - מִי שְׁחָלָה וְנָטָה לְמוֹת אֲוִמִרִים לוֹ הַתּוֹדָה שֶׁכֵּן כָּל הַמּוֹמְתִין מִתּוֹדִין אֲדָם יוֹצֵא לְשׁוֹק יְהִי דוֹמָה בְּעֵינָיו כְּמִי שֶׁנִּמְסַר לְסִרְיֻתוֹ חֵשׁ בְּרֵאשׁוֹ יְהִי דוֹמָה בְּעֵינָיו כְּמִי שֶׁנִּתְּנָהוּ בְּקוֹלֵר עַלָּה לְמַטָּה וְנֹפֵל יְהִי דוֹמָה בְּעֵינָיו כְּמִי שֶׁהֻעְלָהוּ לַגֶּדֶם לִידוֹן שֶׁכָּל הָעוֹלָה לַגֶּדֶם לִידוֹן אִם יֵשׁ לוֹ פֶּרֶקְלִיטִין גְּדוֹלִים נִיצוֹל וְאִם לֹא־ אִינוֹ נִיצוֹל וְאִלוֹ הֵן פֶּרֶקְלִיטִין שֶׁל אֲדָם תִּשְׁוֹבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וּאִפִּי' תִּשַׁע מֵאוֹת וְתִשְׁעִים וְתִשְׁעָה מֵלָמְדִים עָלָיו חוֹבָה וְאֶחָד מִלָּמֵד עָלָיו זְכוּת נִיצוֹל שְׁנֵאמַר⁵ אִם יֵשׁ עָלָיו מִלָּאךְ מִלִּין אֶחָד מִנִּי אֵלֶּף לַהֲגִיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל וְיַחֲנֶנּוּ וְיֹאמְרָה פִּדְעָהּ מִרְדַּת שַׁחַת וְגו': ר' אֲלֵעָזָר בְּנוֹ שֶׁל ר' יוֹסִי הַגָּלִילִי אֲוִמַר אִפִּילוֹ תִּשַׁע מֵאוֹת וְתִשְׁעִים וְתִשְׁעָה בְּאוֹתוֹ מִלָּאךְ לַחוֹבָה וְאֶחָד לְזְכוּת נִיצוֹל שְׁנֵאמַר מִלִּין אֶחָד מִנִּי אֵלֶּף: תָּנוּ רַבָּנִן עַל שְׁלֹשׁ עֲבִירֹת נָשִׁים מֵתוֹת יוֹלְדוֹת רַבִּי אֲלֵעָזָר אֲוִמַר נָשִׁים מֵתוֹת יוֹלְדוֹת ר' אַחָא אֲוִמַר בְּעוֹן שֶׁמִּכַּבְּסוֹת צִוְּיָת בְּנֵיהֶם בִּשְׁבַת וי"א עַל שְׁקוּרִין לֶאֱרוֹן הַקֹּדֶשׁ אֲרָנָא: תָּנִיא ר' יִשְׁמַעְאֵל בֶּן אֲלֵעָזָר אֲוִמַר בְּעוֹן שְׁנֵי דְבָרִים עָמִי הָאֲרִצוֹת מָתִים עַל שְׁקוּרִין לֶאֱרוֹן הַקֹּדֶשׁ אֲרָנָא וְעַל שְׁקוּרִין לְבֵית הַכִּנְסַת בֵּית עַם תָּנִיא ר' יוֹסִי אֲוִמַר⁶ שְׁלֹשָׁה דְּבָקִי מִיתָה נִבְרָאוּ בְּאִשָּׁה וְאֲמַרִי לָהּ שְׁלֹשָׁה דְּבָקִי מִיתָה נָדָה וְחָלָה וְהִדְלַקְתָּ הֵנָּה חֲדָא כִּר' אֲלֵעָזָר וְחֲדָא כִּרְבָּנָן⁷ תָּנִיא רִשְׁב"ג אֲוִמַר הִלְכוֹת הַקֹּדֶשׁ תְּרוּמוֹת וּמַעֲשֵׁרוֹת הֵן הֵן גּוֹפִי תוֹרָה וְנִמְסָרוּ

ב קורא הדורות מראש (ישעיה מא) שנגלו לפני הדורות ומעשיהם ^{טו} וקנס פורענותם: **שפי**
קראו נופל: על ידי חייב. צ"ע זה שלא קיים מצות מעקה: **אומרים.** העומדין שם: **שכן דרך**
המתורה ש' לו חלק כ' שכן מצינו בעין ^{השפעה} שאלמר לו יהושע כ' ב' נגמר הדין ^{פסוק} (פסוקין דף קמ"ז):
ימים וישראלים: דומה כמו **שנמא** לפרדיוט. להולילו לפני השופט: **חבר.** צבאש. חששא בעלתא מיוחס
לפרדיוט וגרוע מעולה לגרודש שאין דין שם אלא להריגה ועל ספרותן חומר ויכר פרקליטי גדולים:
ול למשכ: ואלו ^{הם} פרקליטי ^{הם} (שעשה למטה) ^א ראי לך"ז שם מעלה תשובה ומעשים טובים: **באוס**
ק ואפילו הוא עצמו מעיד עליו חובה ניזול בזהם של וכות שנאמר מלך אחד מני אלה במליכתו של
שמע נמי שהמלך המלך היו אחד מני אלה דהא מלך כתיב מכלל דהשאר מגידים עליו חובה אלא
מני אלה איכא למידרשיה אמלך ואמליה: **יולדות.** בשעת לידתן: **שגש עציבות.** הכך דמתנייתין:
דה: רבי אומר. הילדות מתות על עון שמתבסות: **ארנא.** כך היו קורין מגלות
עם. לשון ביזוי שמתקצין בו הכל: **ואתון הקדש** ארנא. ואין קורין אותו הקדש: **בדקי** ^א (בדקי)
רבעון לאמרי יולדות: **בדקי.** שמתבדקין ומקרבין מיתה לפני ומנה כ' אלעזר דמני יולדות:

ונמסרו

(א) עי' ערוך ערך צב.

(א) עי' ערוך ערך צב.